

Rinna kyrka

58.2854, 14.9588

När Rinna nuvarande kyrka byggdes under åren kring förr-förra sekelskiftet var det som lersättning för en medeltida kyrka som blivit för liten för den växande församlingen. Vid en biskopsvisitation år 1784 framfördes ett trängande behov av en ny kyrka. Men det var ett bygge med förhinder.

Ett förslag togs fram av arkitekt Olof Tempelman vid Överintendentsämbetet, men hans förslag gillades inte av sockenborna, som fann den alltför kostsam. De begärde att i stället få ett förslag som var; "mera enfaldigt och tarfligt", likt Regna kyrka.

Olof Tempelman upprättar några år senare ett nytt mer traditionellt förslag, en inte heller detta accepterades. På socknens begäran förenklade och förminskade Olof Tempelman förslaget ytterligare 1799 och äntligen godkändes ritningarna av stämman - och bygget av den nya kyrkan kunde sätta igång.

Olof Tempelman var professor i arkitektur vid Konstakademien. Han var uppvuxen i Östergötland och engagerade sig i ett flertal kyrkobyggen i länet.

Som entreprenör för kyrkbygget antogs byggmästare Casper Seurling från Linköping, som byggde ett trettiotal kyrkor under perioden 1780–1807. Enligt vissa uppgifter lades grunden redan år 1799 eller 1800 varefter bygget avslutades 1802, enligt andra pågick byggnadsarbetet under åren 1802–1803.

Många sockenbor lämnade bidrag: Brukspatronen Carl D Burén på Boxholms bruk tillika kyrkans patronus skänkte tegel och takspån, prostinnan Hedvig Maria Curman överlämnade en silverkanna, andra lämnade bidrag till altartavla, predikstol med mer. Det beslutades att alla hemman skulle leverera material och utföra dagsverken.

Den medeltida kyrkan hade ett torn i väster, men det lär också funnits en klockstapel. 1681 byggde tornbyggare Mattias Schröder från Säby en ny stapel för klockorna. De båda klockor som nu hänger i kyrktornet är gjutna 1748.

Interiören har beskrivits som ett av landets bäst bevarade gustavianska kyrkorum.

Altartavlans framställande Kristi himmelfärd målades 1803 av Pehr Hörberg, som var sin tids mest anlitade kyrkomålare. Tavlan renoverades i slutet av 1800-talet av Konrad Simonsson.

Altartavlans omramning, predikstolen, nummertavlorna och eventuellt även överstyckena till dörrarna till sakristian ritades, enligt uppgift, av bildhuggaren Carl Fredrik Beurling och tillverkades av snickaren Anders Lorentz Thunström i Linköping.

I bänklängderna från 1803 framkommer bland annat att den långa bänken i koret vid södra sidoväggen ska vid högtidliga tillfällen upplåtas åt stiftets Biskop och andra herrar, som förtjäna synnerligen ärebevisning, men må emellanåt nyttjas af Församlingens Präster, Kyrkoföreståndare och kyrkovärdar.

Och då biskop Johan Jacob Hedrén 1838 visiterade församlingen, kunde han konstatera att kyrkan "är en av de vackraste i Göstrings prosteri".

Triumfkrucifixet är från 1300-talet och anses vara ett av de bästa arbetarna som kommer från den ateljé som fanns vid domkyrkan i Linköping.

Den åttakantiga dopfunten av kalksten är tillverkad 1691 i Johan Silverlings verkstad i Vadstena.

I sydöstra hörnet av kyrkan står en glaskultur kallad "Den helige ande", föreställande Sankt Mikael, ljusets och de godas ängel, som också är Rinna församlings skyddshelgon. Skulpturen som installerades på Mikaelidagen den 3 oktober 2004 är skapad Lars Börnesson i Vadstena och glasblåsare Mikael Kenlind.

Först 1835 försågs kyrkan med en orgel, som byggdes av orgelbyggaren Gustav Andersson i Stockholm. När han besökte kyrkan 1830 oroade han sig för om läktarens svaga pelare skulle bära det nya orgelverket. Huruvida läktaren ombyggdes i samband med orgelinstallationen är oklart.

I sakristian finns bland annat en värja från 30-åriga kriget.

Källor:

Pdf: "Rinna kyrka - Kulturhistorisk inventering". Östergötlands länsmuseum delrapport 2007. Anna Lindqvist.
Informationsblad: "Rinna kyrka".